

(територіальних громад). Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Тези доповідей Сьомої щорічної всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 25 серпня 2023 р.). К.: АПСВТ, 2023. С. 229-264.

3. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п#Text> (дата звернення: 22.06.2024).

ЗАВГОРОДНЯ Юлія Степанівна

доцент кафедри теорії

та історії держави і права

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ПАВЛУХ Єлизавета

здобувач вищої освіти

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Становлення та функціонування України як правової держави, у якій визнається принцип верховенства права, особливої уваги набуває проблематика забезпечення прав і свобод людини. За цих обставин важливим принципом права, що має реалізуватися, є принцип рівності. Маємо на увазі рівний захист для всіх осіб (зокрема, за такою ознакою як вік): як повнолітніх, так і дітей.

У правовій державі органи правопорядку зобов'язані забезпечувати права усіх категорій населення, незважаючи на будь-які ознаки (стать, вік, раса, колір шкіри та ін.). Це положення є важливою складовою демократичного державно-правового устрою будь-якої цивілізованої держави, міжнародним стандартом у сфері прав людини та основоположних свобод.

«Питання правового регулювання прав дітей є одним з важливих в міжнародному праві. Ключову роль в регулюванні зіграли як наслідки Першої світової війни, так і зростаючий інтерес до проблеми захисту дітей у більшості країн Європи та Північної Америки» [1, с. 80] – цілком слушно з цього приводу висловився вітчизняний науковець М. Грушко.

Проблематика забезпечення прав дитини як складова правоохоронної діяльності є малодослідженим і водночас важливим питанням, що потребує комплексного дослідження, звернення уваги міжнародної спільноти.

Таким чином, питання забезпечення прав дитини органами правопорядку доцільно розглядати саме через призму правоохоронної

діяльності. Хоча слід вказати, що аспект такої діяльності правильно інтерпретувати як окремий напрям правоохорони.

При цьому слід пам'ятати, що права людини покладають на державу не тільки негативні зобов'язання, але і низку позитивних зобов'язань. Так, в аспекті предмету нашого дослідження – це створення дієвих інституцій забезпечення прав дитини, а також ефективна діяльність органів правопорядку із реального забезпечення цих прав.

У цьому контексті вкажемо на створення і функціонування низки органів, головним завданням яких є саме забезпечення прав дитини. Так, згадаємо, зокрема, Уповноваженого з дотримання прав дитини та сім'ї, а також підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України (хоча, звісно, у кожній із вказаних інституцій своя сфера компетенції щодо забезпечення прав і свобод дитини).

Вкажемо також, що наприкінці 2022 року було затверджено інструкцію, яка визначає порядок функціонування інформаційної підсистеми «Електронний кабінет ювенального поліцейського» [2].

Тому система органів забезпечення прав дитини перманентно удосконалюється. При цьому вкажемо, що особливої уваги заслуговують саме ті органи, що є складовою органів правопорядку та які здійснюють правоохоронну діяльність.

Відзначимо, що протягом останніх декількох років в Україні прийнято низку змін до законодавства, які першочергово спрямовані саме на забезпечення прав дитини. Так, у цьому аспекті вкажемо на законодавче закріплення інституту, що забезпечує права учасників освітнього процесу. Маємо на увазі правове регулювання юридичної відповідальності за цькування (булінг), що так чи інакше пов'язане з тією категорією дітей, що є учасниками освітніх відносин. Водночас слід також вказати на те, що і діти можуть бути суб'єктами адміністративної відповідальності за булінг.

Саме тому більшість держав іде по шляху створення спеціальних органів, які наділяються повноваженнями щодо забезпечення прав дитини. Так, у цьому аспекті вкотре відзначимо, що у межах Національної поліції є окремі підрозділи ювенальної превенції.

Отже, забезпечення прав дитини доцільно розглядати як окремий напрям діяльності правоохоронних органів, що вимагає відповідних компетентностей та до якого суспільством висуваються посилені вимоги, що обумовлено актуальністю вказаного питання.

1. Грушко М.В Міжнародно-правовий захист прав дітей. *Конгрес міжнародного та європейського права: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 квіт. 2019 р.)*. Одеса: Фенікс, 2019. С. 80-86.

2. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми "Електронний кабінет ювенального поліцейського" інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ Міністерства внутрішніх справ від 27 грудня 2022 року. URL <https://ips.ligazakon.net/document/re39111?an=1>.